

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1914 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande av kronans rätt till danaarv efter arbetaren Nils Larsson från Ljusne.

(3:e avd.)

I en till riksdagen avlåten, till statsutskottets förberedande behandling överlämnad proposition, nr 38, av den 24 januari 1914 har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att kronans rätt till danaarv efter arbetaren Nils Larsson från Ljusne må efter avdrag av kammaradvokatfiskalen tillkommande aktoratsprovision efterskännas till förmån för arbetarna Karl Johansson i Östanbo och Alfred Persson-Westlund i Ljusne.

Till ovanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen anfört följande:

*Departements-
chefens
yttrande.*

»Arbetaren Nils Larsson i Ljusne avled den 17 mars 1912 utan att efterlämna kända arvingar. Enligt den efter honom upprättade bouppteckningen utgjorde behållningen i boet, vilket uppgavs av arbetaren Karl Johansson i Östanbo, 3,837 kronor 95 öre. Såsom stärbhusdelägare upptogs i bouppteckningen på grund av ett av Larsson den 25 januari 1912 upprättat testamente Johansson och arbetaren Alfred Persson-Westlund i Ljusne. Enligt detta testamente, rörande vars tillkomst vittnesförhör för dödsfalls skull anställdes den 12 mars 1912, hade nämligen Larsson tillagt Johansson och Persson-Westlund hela sin kvar-

låtenskap, vilken skulle fördelas dem emellan så, att Persson-Westlund erhöle ett kontant belopp av 1,000 kronor och Johansson resten av kvarlåtenskapen. Berörda testamente blev emellertid ej bevakat förr än den 20 december 1912, varför detsamma förlorat sin rättsliga verkan, och har kammaradvokatfiskalen på grund härav å kronans vägnar gjort anspråk på kvarlåtenskapen såsom danaarv.

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift hava nu Johansson och Persson-Westlund gjort framställning om efterskänkande av kronans rätt till berörda danaarv; och hava sökandena därvid framhållit, att försummelsen att bevaka testamentet i rätt tid berott på okunnighet hos den person, åt vilken de uppdragit att ombesörja bevakningen. Vidare åberopa sökandena två av överingenjören hos Ljusne-Woxna aktiebolag H. von Eckermann avgivna intyg, av innehåll, att sökandena visat sig synnerligen skötsamma och dugliga, att de vardera hade en arbetsförtjänst av något över 1,100 kronor om året, varförutom Johansson åtnjöte förmånen av bostad och vedbrand, att sökandena väl vore i behov av vad Larsson velat lämna dem såsom en gård av tacksamhet för långt samarbete, att Persson-Westlund på ett berömvärt sätt bidroge till sin gamla moders underhåll samt att Johansson och Larsson å en av den förre med hopsparade 100 kronor inköpt jordlott tillsammans uppfört en mindre stuga, vari dock Johansson på senare tid förvärvat även Larssons andel.

Över framställningen i fråga har Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län efter remiss hört vederbörande länsman och kronofogde ävensom avgivit eget utlåtande. Länsmannen anför, bland annat, följande:

Givetvis hade icke sökandena varit orsaken till försummelsen att i rätt tid bevaka testamentet, utan syntes denna få tillskrivas bristande kännedom i lagkunskap hos den person, som handhaft bevakningsuppdraget. — Sökandena hade varit den avlidnes närmaste arbetskamrater och endast genom deras hjälp hade Larsson, som varit mycket begiven på starka drycker och därför många gånger haft svårt att sköta sin befattning, kunnat få behålla denna. Johansson vore gift och hade familj. Persson-Westlund vore visserligen ej gift men försörjde sin orkeslösa moder. Båda sökandena vore nyktra och arbetsamma samt i behövande omständigheter. Länsmannen ansåge, att framställningen borde bifallas.

Kronofogden tillstyrkte även bifall till ansökningen. Likaså Kungl. Maj:ts befallningshavande.

På grund av remiss har kammarkollegium inkommit med yttrande i ärendet av kammaradvokatfiskalsämbetet. Däri anför ämbetet, bland annat, följande:

Då ovan omförmälda testamente icke blivit inom föreskriven tid bevakat efter Larsson, vore detsamma utan verkan; och vore följaktligen kvarlåtenskapen efter Larsson att betrakta såsom danaarv. I anledning härav hade ämbetet hos Kungl. Maj:ts befallningshavande gjort framställning om redovisning till ämbetet av behållna danaarvsmedel, och hade Kungl. Maj:ts befallningshavande till ämbetet översänt vissa angivna värdehandlingar, utgörande jämte annan i bouppteckningen upptagen lös-egendom, som befunno sig i sökanden Johanssons vård, den avlidnes kvarlåtenskap. Någon ytterligare åtgärd för danaarvsmedlens redovisning hade icke av ämbetet vidtagits.

Beträffande ansökningen ansåge ämbetet med hänsyn till vad i ärendet förekommit densamma vara förtjänt av bifall. Ämbetet finge därför, med förbehåll om aktoratsprovision, tillstyrka Kungl. Maj:t att till riksdagen avlåta proposition, i syfte att kronans rätt till danaarv efter Larsson måtte efterskänkas till förmån för sökandena.

Med avseende å vad sålunda i ärendet förekommit hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att kronans rätt till danaarv efter Larsson må efter avdrag av kammaradvokatfiskalen tillkommande aktoratsprovision efterskänkas till förmån för sökandena.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande framställning, hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifråga-
varande proposition.

Stockholm den 24 februari 1914.

På statsutskottets vägnar:

F. CL:SON WACHTMEISTER.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar greve *F. Cl:son Wachtmeister*, *S. H. Kvarnzelius*,
C. J. G. Swartz, *O. Jonsson*, *A. N. Hahn*, greve *P. O. L. Klingspor*, *H. F. Lamm*,
O. M. Strömberg, *A. C. Lindblad*, *H. H. K. Ericson*, *G. M. H. Ekelund* och *J. S. Almer* samt
från andra kammaren: herrar *A. Ekman*, *H. Andersson* i Skivarp, *F. W. Thorsson*,
K. V. Rydén, *J. Ström*, *G. Odqvist*, *N. E. Lindberg*, *E. A. Nilson* i Örebro,
J. Olofsson i Digernäs, *J. F. Hellberg* i Lycksele, *H. Lemke* och *S. Bengtsson* i Norup.